

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 27.

TOLLHEGYEN.

— augusztus 1.

(Kovács.) Nyáron kevés az esemény, a lapok szenzációra éheznek. Jaj annak, ki a *kutyánapok* alatt hírlapi szájra kerül, mert annak kutyául áll a dolga. Szétmarcangolják, izekre, darabokra szedik, be sem várják, hogy nyilatkozzék, hogy ügye az illetékes fórumok előtt tisztáztassék, fődolog az, hogy két-három napig táplálkozzanak a vérből a lelkiismeretlen hírlapok. A haladópartí lapok, melyek közé tartoznak *nyíltan* a „Budapesti Napló”, „Magyar Szó” és egyes krajcáros lapok, *álcázottan* az „Az Ujság”-ujság és szellemben „A Nap”, különösen boldogok, ha a nemzeti kormány férfait állíthatják pellengérré. Így gyöngítik őket Ausztriával való harcukban s éppen a hogy a budapesti malomsztrájk feladata a bécsi malmok érdekeinek előmozdítása, úgy tesznek ezek szolgálót a magyarelles nécsi köröknek. — Előbb *Polónyi Géza* igazságügyminiszterre járt rá a rud, őt a kivándorlási ügynökökkel való bűnös manipulációkkal vádolták. Már leköszönését hirdették ezek a nemzetietlen ujságpapírosok. *Polónyi Géza* fényesen került ki a hajszából, sőt az „Az Ujság”-ujság kénytelen volt beösmerni, hogy az ellene felhozott „csalhatatlan bizonyítékok” (hivatali visszaélés útján a laphoz csempészett táviratok) teljesen értéktelenek és hamisak. Ezen nem okult a haladó-sajtó, mert most már *Jekelfalussy Lajos* honvédelmi minisztert rohanták meg az ösmeretes Kovács-ügyből kifolyólag

Ezzel nem elégedtek meg, mert mivel — a miniszter egy kijelentése szerint — *6 Darányi Ignác* földmivelési miniszter tanácsa szerint járt el, most már — „A Nap” véleménye szerint — „*kettőn ülnek a vádlottak padjára.*” Két miniszter egy botos ispánért — ez drága multság lenne még a legdemokratább államban is. Inkább azt látjuk, hogy a *Jekelfalussy* miniszter ellen intézett hajsza is kudarcra fog végződni. A miniszter és nejeinek „A Nap” tudósítója előtt tett kijelentése szerint ugyanis világos, hogy *Kovács György* nem volt gazdasízt (tehát ispán sem) mert gazdasági tanintézetet nem végzett, hanem csupán földmives iskolát. Amolyan *botos-ispán* volt, magasabb fokú eseléd. Hanyag volt és ügyetlen, e mellett tiszteletlen az urasága iránt. Elcsapták, urasága határnapot tüzött ki arra nézve, hogy számadásait adja be; ő ezt nem tette, hanem a határidő előtti nap megugrott, még pedig távolabb eső állomáson ült vasutra, holmiját titokban még előbb elszállíttatván. *Szökevény* volt és így a miniszter, vele éppen egy vonaton utazva, előállította. Ezenfelül még az is kitűnt, hogy *párijá* volt *Kovács György* az érdekében interpellált *Achim* békéscsabai képviselőnek és így szocialista, a ki bizott abban, hogy ily hatalmas pártfogóval rendelkezvén, nagy botrányt csaphat, a mikor csak tetszik neki. Lám, így redukálódna a nyári szenzációk, ha a dolgokat egyoldalúság nélkül, az „*audiat et altera pars*” szemmeltartásával bíráljuk el. *Jekelfalussy* miniszter — tény —

kissé katonásan bánt el a szökevényvel, de igaza néki is van az afférban és ha ugyanennyi igaza van *Kovács Györgynek* is, akkor csupán az esetbe: hiánamódra turkáló sajtónak nincs ebben az ügyben igaza. A közönség elvégre is meg fogja unni némely hírlapok folyton mutatkozó rosszhiszeműségét, akkor pedig hiába óbogatunk a sajtószabadság megsértése miatt, mert a közönség megkönnyebbülten fog felsóhajtani, ha egyszer gátat vetnek a hírlapi zsarnokságnak és terrornak.

Augusztus 2.

— Irta: **Gáspár Imre** —

— augusztus 1.

A történet az élet tanítója — úgy követik egymást a világ s a nemzetek történelmének időszakai, hogy az utókor leolvashatja saját sorsát, tanulságokat vonhat le a megelőzők eseményeiből.

Boldog nemzedék, mely megérti az elődök nagy tetteinek okait és következményeit, átveszi, ami a múltban dicsőség és szerencse, kikerüli mindazt, ami szegység vagy balszerencsét árasztott a megelőző öltök szülőiteire.

1849. augusztus 2-ának súlyos tragédiája a magyarok történetének egyuttal legtanulságosabb lapját tölti be. Oly tanulságosak a debreceni csata körülményei, az előzmények és követ-

Könnyek.

Bágyadt szívünkre láthatatlan,
Miként az árnyék, lopva, lassan,
Halk borulat varázsa száll,
S egy bus hang sugja: csak valál!

Nem szó álmat a szív szerelme,
És nem kutat a fáradt elme;
Miként az őszi alkonyat,
Borul reánk a pillanat.

Felejtés sűrű fátyolában,
Elszenderül a lelkünk lágyan,
És tudja, hogy mi van velünk,
Nem szólhatunk, csak könnyezünk...

Herczeg János.

A végzet.

Négyen ültünk, fiatal emberek. Lénárd barátom társalgójában. Az imént elköltött pazar ebéd után kényelmesen mélyedtünk bele a ruganyos bőrszékekbe és feketekávékat szűrösölgetve, isteni gondtalansággal eregettük a levegőbe a szivarfüstöt. Közbe beszélgettünk is. Természetesen az asszonyokról. Mi egyébéről is beszélhetné négy legényember, a kik közül a legidősebb harminchárom, a legfiatalabb huszonnyolc éves. Aztán meg az asszonybistóriák, amel-

lett, hogy izgatók, rendkívül változatosak is. Persze, az ilyen elbeszéléseknél gyakran a fantáziánkat is segítségül hívjuk, mert csak úgy tudjuk a történetkét kellő érdekességgel felruházni.

A beszéd fonalát Pál vette fel, a kit fiatalos, tejfehér arcáért, naivul csodálkozó nagyszemeiért Bébének hívtunk.

— Asszonyokot csábítani, azt tudtok valamennyten — mondá tréfás szemrehányással — de melyiket mondhatja el magáról, hogy visszarántott egy asszonyt az örvény széléről az utolsó pillanatban, akkor amikor bűnös szerelmében már lehunyta a szemeit, hogy a csábító mélységbe ugorják?

— A ki ilyet elmondhat magáról — szólott mosolyogva Sándor — bizonyára csak egy lehet közöttünk, és ez te vagy, Bébé. Bébé önérvényesen pödörte meg vékony szöke bajuszát!

— Tudjátok — mondá —, nem vindiálhatom az érdemet egészen magamnak. Két hatalmas segítő társam is volt: a vélet és a babona.

— Halljuk hát — nógattuk valamennyien Bébét — a történet érdekesnek ígérkezik, de ha nem köt a diszkrétció...

— Óh, a neveket el kell hallgatnom. A becsületszavam köt. Külömben, azt hiszem, a széplőket úgy sem ismeritek s így a nevek teljesen irrelevánsok. Haljátok hát!

Nemrégiben néhány napi szabadságot kaptam, — kezdő elbeszélését Bébé — s

minthogy — tudomástok szerint — szenvedélyes turista vagyok, egyenest a Tátrába mentem. Az első stációm Csorbató volt, ez a vadregényes, gyönyörű hely, a honát bő alkalma nyílik a hegymászonak szenvedélye kielégítésére. Csorbatón csak egy éjszakát töltöttem, s másnap már kora hajnalban utnak indultam Széplak felé. Az idő borús volt. Köröskörül, a hegyek ormán sűrű felhők ültek és halk eső szitált; távol egy lelket se láttam. Mintegy másfél órai gyaloglás után azonban a felhők szétfoszlottak, a nap kisütött és én akadálytalanul merülhettem el a táj szépségeinek szemléletébe. Az országút melletti ösvényen ballagtam s a vidék minden poézis mellett is élvezettel gondoltam a széplaki vendéglőre, amely hivatalosan korgással jelentkező gyomromat is kielégíteni.

Ezyszerre közeledő lovak csengőit hallottam Hátra tekintettem. Híntó közeledett. Bérelt kocsi volt, köröskörül nyitott, csak a tetején volt valami rojtos szürke vászon, hogy a napsütés ellen védje az utast. Megállottam. A híntó egyre közeledett. Már tisztán láttam. Magános nő ült benne. Fial volt és szép. Termetét szürke porkópenyeg takarta, de karcuságát elrejtteni nem bírta. Fekete hajából egy-két fürt a homlokára hullott. Futólag rám nézett, de csak egy pillanatra, mert a kocsi elrobogott mellettem. Hirtelen erősebb szellő suhant végig a tájon. A váratlan szélroham egy kis fehér lapot sodort le a kocsiról, amely mintegy öt-

kezmények, hogy e nap magában is allegóriája annak, amit a nemzetélet mai fordulójában élünk keresztül.

Évről-évre megünnepli Debrecen közönsége, Debrecen nemes tanulóifjúsága a vesztett, de emigy is dicső csata évforduló napját, annak lefolyását részletesen elmondanunk fölösleges.

Hiszen mintha ma is hallanók az agyuk menydörgését, látnánk a hadsorok vitéz rohanását, előttünk hördülne nék végsőt az isteni hősök és most özönlenék el a sok viszontagságot megért ósváros utcáit és tereit a vad ellenség pusztító hordái.

A veszély közelségét nem sejtve, gondtalan mulatozásban egyesültek a magyar honvédség tisztjei s a midőn lóra kaptak, kardot rántottak s a harcra értek, a csodálatos küzdelem első felvonása már kezdetét vette.

Hősök voltak és dicsők, élükön a legnagyobb és legdicsőbbel, Nagy Sándor tábornokkal. Alig 10 000 honvéd küzdött meg 200.000 betörő ellenféllel s mégis sokáig, de sokáig tudták feltartóztatni a dúló xerxesi tábor előnyomulását.

Közről hallgatta a csaták zaját az áru, ki talán jobbra tudta volna dönteni a nemzeti-ügy mérlegét. E helyett kárörömmel nézte vérei elhullását, vetélytársa halálra szánt küzdelmét s kárörömet érzett lelkében a nagy katasztrófa felett.

„Szorul most Nagy Sándor” — mondotta Görgei Artur, a Herostrates.

Igy van ez megírva s ha a megírottakat alkalmazzuk a mi időnkre, kettőssé válik augusztus 2-ának jelentősége.

Küzd a mai nemzedék is. Szabadságért, jogért, alkotmányért. Mint 1848 és 1849 nagy nemzedéke.

Fegyverszünetet kötöttünk ma is, mert a harc még nem érte végét. Új háború állhat előttünk, amelyre testének és lelkének minden erejével készül a magyar. Vagy talán készülnie kellene.

A harc bennünket is vidám önfeladtság közben ért. Hirtelen sorakoztunk a nemzeti lobogó alá, az utolsó percben nyergeltük fel hadunkat s csaknem elkésve állottak a nemzet vezérei a csatázó nemzet élére.

De küzdünk, de vívtunk s ha a harcot nem veszítettük el s nem szorultunk szégyenletes béke megkötésére: bizonyára nem az árulókon mult, — akik most is kárörömmel nézik hatalmunk vesztét, — hogy a nemzet miattok nem állhat teljes erejével az ellenfél elé.

Imé augusztus 2-ika, amely hű képe a magyar nemzet erényeinek és hibáinak. Elszántság és előre nem látás, hősiség és árulás, hazaszeretet és egyéni önzés állanak egymással szemben, valahányszor megpróbáltatások jutnak e haza osztályrészéül.

Am ha voltak és lesznek Görgeyek, azért voltak és vannak Kossuthok, Damjanicsok, Nagy Sándorok és Petőfiek is. Elvégre az ő szellemök diadal-maskodik s megszügyenülnek a haza ellenségei.

Ez legyen augusztus 2-ának tanulsága, amelyet fordítson hasznára a nagy napokra kegyelettel visszatekintő utókor.

A hősök pedig, kiknek emlékét ma ünnepejük, kiknek siri hantját ma virágokkal borítjuk, legyenek áldottak mindörökké s az ő dicső szellemök erősítse gyöngébb lelkünket, vezesse még tétovázó lépteinket nagyra, dicsőre, jóra, hogy győzedelmes legyen hadakozásunk, valahányszor veszedelem környezi a hazát és szüksége van fiainak védő karjára!

Politikai hírek.

— **A pénzügyminiszeri állás.** Egyes lapok határozati tenyként közölték ma, hogy *Wekerle Sándor* a pénzügyminiszeri tárcát átadja *Popovics* államtitkárnak. Ezt a hírt illetékes helyről megcáfolják és minden találgatás elkerülése végett megindokolják

Popovics az osztrák-magyar Bank kormánybiztosi állásától való felmentését azzal, hogy képviselővé történt megválasztása tette ezt szükségessé.

— **A király döntése.** A hivatalos lap mai száma közli az alábbi királyi kéziratot:

Kedves dr. Wekerle!

Mint hogy a magyar korona országainak és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országoknak törvényes képviselői között arra az arányra nézve, amelyben a közös ügyek költségeihez járulni tartoznak, az 1867. évi XII. törvénycikk 19., 20. és 21. §§-ai (az 1867. évi december 21-én kelt ausztriai törvény 3. §-a R. G. Bl. 146. szám) értelmében létesítendő egyezmény nem jött létre: a közös ügyek költségeihez való hozzájárulási arányt az idézett törvénycikk 21. §-a (az idézett törvény 3. §-a) alapján az 1906. évi július 1-től 1907. évi június 30-ig terjedő egy év tartamára való érvénynyel ekkép állapítom meg, hogy a közös ügyek költségeiből, — levonva azokból előzetesen az 1872. évi IV. törvénycikk értelmében a magyar államkincstár terhére eső 2 százalékos — a magyar korona országai 33¹/₁₀ százalékos, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pedig 66⁶/₁₀ százalékos viseljének. Ugyanezt a hozzájárulási arányt állapítom meg az 1905. évi július 1-től 1906. évi június 30-ig terjedő időtartamra. Hasítom Önt, hogy ezt köztudomásra hozza. Kelt Ischiben, 1906. évi július hó 28-án. *Ferencz József* s. k. *Wekerle Sándor* s. k.

— **Az osztrák-magyar-bank kormánybiztosai.** A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli: „A pénzügyminiszerium vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére dr. *Popovics* Sándor pénzügyminiszeri államtitkárt az osztrák magyar banknál viselt kormánybiztosi állás alól saját kérelmére felmentem és megengedem, hogy neki ezen minőségében kifejtett szolgálataiért elismerésem tudtul adassék, továbbá *Pap Elek* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott pénzügyminiszeriumi osztálytanácsost az osztrák-magyar bankhoz kormánybiztossá, dr. *Teleszky* János pénzügyminiszeriumi osztálytanácsost pedig kormánybiztos helyettesé kinevezem. Kelt Ischiben 1906. évi július 23-án. *Ferencz József* s. k., *Wekerle Sándor* s. k.

ven lépésnyire volt már tölem. Utána akarom kiáltani, mert a nő nem látszott észrevenni a veszélyt. De azután azt gondoltam, hátha szándékosan dobta ki a rája nézve talán érétkelenné vált papírlapot? Közben a csengők mindjobban eltávolodtak, már-már alig halottam őket, míg végre egy fordulónál a hintó is eltűnt a szemeim elől.

A fehér papírlap ott feküdt a homokban. Fél vettem. Képes levelező lap volt bélyegezve s az ismeretlen hölgy, úgy látszik, a legközelebbi postaállomáson föl akarta adni.

— Elolvastad? — kérdé Sándor, ki a történetet feszült figyelemmel hallgatta.

— El, — mondá Bébé.

— Kinek volt címezve? — kérdeztem én.

— Hiszen hallottad — szót közbe Lénárd, — hogy a neveket nem árulhatja el.

— Kár, mondá Sándor — ez sokat levon a történet érdekességéből, sőt — tette hozzá ironikusan — még a hitelességéből is.

— Sajnálom, — szót Bébé — még ez a megjegyzésed sem oldhat fel a becsület-szaramból.

— De hát kinek kötötted le annyira a becsületedet?

— Annak a hölgynek.

— Tehát megismerkedtél vele?

— Kérlek, — mondá Lénárd — ne szakítsd félbe Bébét. Halljuk tovább!

— Tehát — folytatá Bébé — a levelezőlapot elolvastam. Hogy kinek volt címezve? Mondjuk, hogy X. úrnak, a hölgyet pedig nevezzük egyszerűen Y. asszonynak. A levelezőlapon, amely — ha jól emlékszem — a Poprádi tavat ábrázolta, ez állott:

Kedves Barátom! A férjem elutazott. Egyedül vagyok. A mit annyiszor hiába kért tőlem, megengedem: jöhet. Tehát au revoir!

Aláírás nem volt rajta. X ur bizonyára amugy is tudta volna, kinek a kezébe esz a levél. Gondolkoztam, hogy mit tevő legyek vele. Széttépjem? Bedobjam a legközelebbi postán a levélszekrénybe? Vagy pedig kísérem meg visszaadni annak, aki elvezitette? Rövid töprengés után az utóbbira határoztam el magam. De hogyan? Hiszen azt se tudtam, hová lett ez az asszony? Utjának hol volt a célja? És ki tudja, vajon megismerem e még? És ha igen, nem fogja-e tolokodásnak venni, ha átnyujtom neki ezt a levelező lapot, amelyről bizony feltéheti, hogy elolvastam? Minderre gondoltam s mégis megmaradtam azon elhatározásom mellett, hogy a levelezőlapot — ha lehet — átadom jogos tulajdonosának. Nem azért, mintha azt reméltem volna, hogy a kellemetlen baleset talán jobb gondolatokra téríti Y. asszonyt, mert hiszen, mikor a levelezőlap hiányát észreveszi, nyomban másikat írhat X. úrnak. De tudja Isten, igaztott a dolog.

Széplakon már nyomát se találtam az asszonyoknak. Villásreggeliztem s folytattam utamat Tátrafűd felé. Délután érkeztem Fűdredre. Itt nyomra akadtam. Ráakadtam arra a hintóra, amely a szép asszonyt hozta. Tehát itt van. A kocsis éppen a lovakat itatta. Beszédbbe ereszkedtem vele.

— Nem maga volt ma Csorbatón? — Kérdeztem.

— Igenlőleg felelt.

— Hát odavaló?

— Dehogy, — mondá, — egy nagyszálgát vittem reggel oda és mindjárt vissza is jöttünk. Csak a vidéket akarta látni.

— És hol lakik itt az az urhölgy? — kérdeztem merészen.

— Nem tudom — felelte — itt szállt és elment. De hogy merre, nem ügyeltem.

Megköszöntem a felvilágosítást s egyenest a nagyszálló éttermébe mentem. Szétnéztem, de az asszonyt nem láttam.

Ebéd után sétára indultam. Nézelődtem erre-arra, a szép barna asszonyt sehol se fedeztem fel.

Este hat óra lett s kutatásaim még mindig eredménytelenek voltak. A sétányok már élénkületi kezdtek, kisebb-nagyobb csoportok verődtek össze, vidáman csevegve. Tul, a hegyek mögött lassan lebukott a nap.

Egyszerre a sétány végén, amiatt körüljártattam a szememet egy karsu nőalak tűnt fel. Egyedül volt.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 1.

Egészen váratlanul érte a politikai világot az a hír, hogy a kormány kebelében már a legközelebbi napokban fontos változás következik be. Popovics Sándor pénzügyi államtitkárról mindenki azt tudta, hogy már jó néhány kormányelnök megkínálta őt a pénzügyi miniszterséggel, de ő ezt elvállalni hajlandó nem volt. Annál nagyobb és kellemesebb meglepetés tehát a politikai világnak, hogy ez a kitűnő pénzügyi szakember a fontos miniszteri állást elvállalja, a mivel nemcsak az ország pénzügyeinek vezetése kerül szakavatott kézbe, de másrészt a miniszterelnök felszabadul nagy gondjainak egy részétől és több időt áldozhat az ország ügyeinek a vezetésére.

(Popovics kinevezése.)

Popovics Sándor dr. miniszteri kinevezését egyébként bizonyítja a hivatalos lap mai száma is, amely közli az ő felmentését az osztrák-magyar banknál viselt állása alól.

A Budapesten idős politikuskok között általában kellemes meglepetést okozott a kinevezés híre.

Popovics Sándor dr. kinevezése, hírszerint, a hivatalos közlöny pénteki számában fog megjelenni.

(Az érdekes hivatalos lap)

A „Budapesti Közlöny“ nek ma általában érdekes tartalma van. A Svájccal kötött kereskedelmi szerződésen és állategészségügyi egyezményen kívül közli a delegációk munkájának eredményét, a közös költségvetést. Régóta nem jelent meg ilyesmi a hivatalos lapban.

(Miniszterek Ischlben.)

Ischl-ből táviratozzák: Wekerle Sándor dr. miniszterelnököt délelőtt 11 órakor, Andrássy Gyula gróf belügyminisztert déli 12 órakor ő felsége külön kihallgatáson fogadta. Ugy a miniszterelnök, mint a belügyminisz-

ter hivatalos az uralkodó villájában délután 2 fél órakor tartandó ebédre. Wekerle dr. és Andrássy gróf a nap folyamán tisztelegni fognak az uralkodóháznak, Ischlben idős tagjainál is, Ferencz Szalvátor főhercegnél és Gizella bajor hercegnénél. A magyar miniszterek holnap reggel utaznak el Ischlből.

Ischlből táviratozzák továbbá a Budapesti Tudósítónak: Wekerle Sándor dr. miniszterelnök kihallgatása több mint egy óra hosszat tartott. Ez alkalommal a folyó ügyeken kívül szóba kerültek a delegáció egybehívására vonatkozó intézkedések, valamint ő felségének az őszön való budapesti tartózkodása.

(Wekerle nyaralása.)

A Wekerle Sándor dr. miniszterelnök nyári szabadságáról szóló hírek, mint a „Bud. Tud.“ értesül, merő találgatások, amennyiben Wekerle dr. az évben egyáltalában nem vesz igénybe szabadságot s a kormányügyeket szakadatlanul fogja vezetni.

A sajtószabadságért.

Polónyi és a budapesti ügyvédi kamara.

Fővárosi tudósítónktól.

— augusztus 1.

Ismeretes, hogy Dr. Bródy Ernő, országos képviselő a képviselőházban szenvedélyes hangú interpellációt intézett Polónyi igazságügyminiszterhez a „Világszabadság“ című lap elkobzása miatt.

A miniszternek az interpellációra adott válasza heteken át állandó kritika tárgya volt s megérlette azt a felfogást, hogy a sajtótörvényt revízió alá kell vetni.

Az interpellációt követő napon Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő indítványt adott be a budapesti ügyvédi kamarához, hogy a sajtószabadság megóvása érdekében indítson országos mozgalmat, amelyhez való csatlakozásra szólítsa fel a vidék kamaráit és más erkölcsi testületeit is.

Ezt az indítványt mai rendkívüli közgyűlésén tárgyalta a budapesti ügyvédi kamara. A tanácskozás mindvégig szenvedélyes hangú volt, eredménye pedig az lett, hogy Vázsonyi indítványát 59 szótöbbséggel elfogadták.

Fővárosi tudósítónk részletes jelentése így hangzik:

Szivák Imre elnök megnyitotta a közgyűlést.

Baracs Marcel folytonos éljenzés között felolvassa Vázsonyi Vilmos indítványát, a mely törvénybeütközőnek és a közszabadság szemontjából veszedelmesnek mondja az igazságügyminiszter azon kijelentését, mely szerint a sajtótermékek előzetesen lefoglalhatók. Utána nagy zajban felolvassa Milastin Vilmos indítványát, amely bizalmat szavaz Polónyinak.

Erre sünni nem akaró zaj támadt, úgy hogy az elnök a tanácskozást kénytelen volt félbeszakítani és a közgyűlést felfüggeszteni.

Mikor a zaj valahogyan lecsillapult, Baracs Marcel előterjeszti a választmány javaslatát, mely szerint a határozathozatal most halasztassék el és Vázsonyi beadványa csak ősszel tárgyalassék.

Baracs Marcel órákig beszél folytonos zajban.

Vázsonyi közbekiált:

— Elnökség! Obstruálni akar. Az elnök vonja meg a szót Baracstól!

A közgyűlés tagjai erre felugranak és szenvedélyes hangon követelik, hogy az elnök vonja meg a szót Baracstól. Babó Mihály függetlenségi képviselő is felugrik és szenvedélyes hangon kiáltja:

— Igenis! Az ujságok előzetes lefoglalása jogos! Ha az embert le lehet tartóztatni, — mért ne lehetne az ujságokat is, amelyek sok hitványságot irnak össze!

Baracs befejezvéen beszédét, Vázsonyi hosszasan megindokolja indítványát. Baracs élni akar a zárzó jogával, de a nagy zajban, lármában nem tud beszélni.

Végül névszerinti szavazást kérnek, amelynek az lett az eredménye, hogy Vázsonyi indítványát 59 szótöbbséggel elfogadták.

Vázsonyi hívei megéljenezték ezt az elnöki enunciaciót.

Egyház és iskola.

Áthelyezés. A közoktatásügyi miniszter Somogyi Imre hajduszoboszlói polgári iskolai tanítót jelenlegi működésben át helyezte a csáktornyai állami polgári iskolába.

Presbyteri gyűlés. A debreceni ref. egyház presbiteriuma tegnap délután másodszori összehívásra tartott gyűlést az egyház tanácstermében K. Tóth Kálmán lelkész és Simonffy Imre főgondnok elnökle mellett. A gyűlés alig egy óra hosszáig tartott, mely idő alatt a gyűlés tárgyalta teljesen a rövid tárgysorozat minden pontját.

Az egyházkerületi tanácsbíró. Szemley Sámuel lemondásával a megüresedett egyházkerületi tanácsbírói állás betöltését még a tavaszi egyházkerületi közgyűlés elrendelte. A szavazatok beadásának határideje lejárt. A legtöbb kitétele van a betöltendő tisztséget elnyerésére Garzó Gyula gyomai egyházi fő lelkésznek.

Házbérnegyed.

— augusztus 1.

Sőtét fellegek nehezdednek a házi urakra, lakókra egyaránt: a házbérnegyed kérdése aggasztó módon beköszöntött.

A lakásviszonyok rendezetlenek, az emberek gombamódrá szaporodnak s mindenfelől a rettenetes drágaság tekint felénk.

Városunkban is már kezdett az élet pezsegni, a vidék bevásárlásait nálunk eszközölte, és most a még nagyobb drágaság

— Ez ő! — villant át az agyamon. Lassu léptekkel közeledtem a magános hölgy felé.

Ő volt, most már biztos megismertem. Könnyű csipke ruha volt rajta.

A szívem hangosan dobogott. Ugy éreztem magam, mint a kinek lámpaláza van. Két lépésnyire tőle, megemeltem a kalapomat.

Csodálkozva nézett rám.

— Bocsánat, asszonyom — szóltam — ön ma Csorbatórról jövet, kiejtett valamit a kocsijából. Boldognak érzem magam, hogy visszaadhatom.

Átnyújtottam a levelezőlapot.

A szép asszony mélyen elpirult.

Jaj Istenem! — dadogta. Egyebet nem tudott szólni.

A szünetet felhasználtam és bemutatkoztam. Csak akkor jött meg a szava.

Köszönöm — mondá. Majd halkán ezt kérdezte:

— Elolvasta?

— El. Nem tagadom.

— Ugye, nagyon, nagyon rossz asszonyoknak tar?

— Isten ments? — tiltakoztam.

Oh igen, tudom, ön rossznak tart. Pedig, ha tudná, mennyi ideig küzdöttem magammal, a míg ezt a nébány sort megirtam és hogyan dobogott a szívem, a mikor több más levelezőlappal együtt ezt is beledobni véltem a postaszekrénybe. Furdalt a

lelkiismeretem és sokat adtam volna érte, ha meg nem történtté tehettem volna a dolgot, de gyengének éreztem magamat ahhoz, hogy a meghívást visszavonjam. Azonban most, hogy visszakaptam . . .

A mondat befejezésével darabokra tépte a levelezőlapot.

Azután hálás szemekkel fordult hozzám:

— Először életemben tántorodtam meg. És önnek köszönhetem, hogy becsületes asszony maradtam.

— Tehát nem hívja meg X. urat, — kérdeztem megindultan?

Esküszöm, hogy nem. Ez az Isten ujjja volt!

— Babonás?

— Hiszek a végzetben. És jó akarok lenni. Köszönöm.

— Csak a végzet eszköze voltam, — mondottam — és hálás vagyok neki, hogy alkalmat adott, jó dolgot cselekedtem.

— Igérje meg — szólt bucsuzáskor X. asszony — hogy soha senkinek el nem árul.

— Becsületszavazra ígérem — mondtam ünnepélyesen. Megmondta a nevét. Elváltunk.

Y. asszonyt azóta nem láttam . . .

Fehér Jenő.

folytán, mely okvetlen bekövetkezik: városunk siralmas helyzetbe kerül.

Debrecen mindenki olcsó városnak hitte, mert vidékén minden bőségben terem, de az utóbbi időben már nem volt elegendő, mert a lakosság rohamosan szaporodott s az árak rendkívüli módon fejszöktek.

A házak értéke kezdett emelkedni, így aztán a lakbéréknek is kellett ezt követni: ez a lakbér emelés pedig ma már tűrhetetlen.

A lakásviszonyok a középosztályra a legsúlyosabbak, mert legalább is 2-3 szobát kell tartani, ezt megkívánja a mai társadalmi élet s ezek a lakások, mivel ma a legkevesebbek, tehát a legdrágábbak is.

Ha a házi ur a lakás árát felemeli, a lakó nem mond fel, mert hiába megy más lakást keresni, olcsóbbat úgy sem kap, a lakók tehát a házbér felemelés ellen védekeznek.

Ezek a bajok egyre súlyosabbak, mindig jobban nehezednek ránk, nem gyógyulnak ezek, de egyre jobban erősödnek s végeredményében azt fogja feltűntetni, hogy népünk teljesen elszegényedik s koldus botra jut.

Az ipartestületi előljárásági ülés.

(Megvádolt tisztviselők. — Tóth Kálmán visszamaradt.)

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 1

Az ipartestület előljárásága Zelinger Ede ipartestületi elnök elnöklete alatt ma d. u. tartotta az Iparos Otthon dísztermében szokásos havi ülését, melyen ezúttal a rendes folyó ügyeken kívül néhány fontosabb és érdekes ügydarab is került tárgyalás alá. A tartalmas tárgysorozaton ugyanis ott szerepel: a többek között az ipartestület vezetését a kisiparosok részéről ért ismeretes rágalom megtorlásának kérdése, ami hosszasan foglalkoztatta az előljárásági és vitát is provokált Tóth Kálmán volt ipartestületi elnök a tárgyalás folyamán erősen kikelt az ellen, hogy az ipartestületnek nincs ügyésze. Ez előtt mindig volt, de utjabban nem választottak. Az ügygyel kapcsolatban rámutat arra, hogy mennyire szüksége volna egy jogászemberre, aki eféle esetekben az ipartestület képviselőjében eljárna. Szőnyegre került továbbá dr. Tóth Kálmán jegyző lemondási ügye. Dr. Tóth Kálmán tudvalevőleg a közgyűlésen lemondott állásáról, amelyetől a közel napokban vált volna meg. Az előljárásági mai marasztaló kérésére azonban visszamaradt hivatalában. Ezenkívül foglalkoztatták még az előljárásági a „Népszava”-ban nemrégiben megjelent támadó cikkek is s elhatározták, hogy a lap ellen sajtópört indítanak.

Az ülésről tudósításunk a következő:

Délután 4 órakor nyitotta meg az ülést Zelinger Ede elnök. A rendkívül népes ülésen megjelent Szávay Gyula iparkamarai tiszkar az iparkamara, Vetéssy Béla r. fogalmazó az iparhatóság képviselőjében, továbbá dr. Tóth Kálmán ipartestületi jegyző, aki szabadságideje leteltével ma foglalta el újból hivatalát. A múlt ülés jegyzőkönyvét olvasták fel először. Azután az ülés legfontosabb tárgya következett:

Megvádolt ipartestületi vezetés.

Kormos Gyula jegyző előadó ismertette azokat a vádakat, melyekkel a kisiparosok-

nak a Koronában tartott gyűlésén az ipartestület vezetését s tisztviselőit illették.

Zelinger elnök szólott először a tárgyról s indítványozta, hogy az előljárásági szöveget fel a kisiparosok bizottságát hogy nyilvánosan kérjen bocsánatot a sértésekért, mert ellenkező esetben az előljárásági bíróság útján szerez magának elégtételt. Az elnök után Kiss Ferenc, majd dr. Tóth Kálmán szólalt fel. Őt is súlyos vádak érték — mondotta — Felfogása szerint nem lehet beérni a bocsánatkéréssel. A szóban forgó vádakkal szemben csakis a bírósághoz lehet fordulni elégtételért s ő maga részéről meg is fogja tenni kötelességét s az ügyet a törvényszék elé fogja vinni. Szerinte az előljáráságnak is a megtorlás ezen eszközével kell élnie.

Jakab Károly s Tóth Kálmán előljárásági tagok felszólalásai után Zelinger elnök indítványát úgy módosította, hogy az ipartestület előljárásága tegyen hivatalosan panaszt a bíróságnál a vádaskodók ellen s e mellett az egyes megvádolt tisztviselők a maguk nevében külön is megtehetik a feljelentést.

Egyben javasolta az elnök, hogy az előljárásági határozzon egyúttal a felett, hogy kit bizzon meg az ügy képviselőjével.

Itt egy kis parázs vita kerekedett: Tóth Kálmán, az ipartestület volt elnöke hevesen kikelt az előljárásági korábbi határozata ellen, melylyel — az alapszabályok megcsontásával — az ügyészi állást megszüntette, mert a jelen eset is mutatja, hogy mennyire szükséges lenne az ügyészi állás betöltése.

Zelinger elnök visszautasítja Tóth Kálmán szavait, mert az előljárásági részéről alapszabály csontolás nem történt. Az ügyészi állás megszüntetésénél az előljárásági nem gondolhatott a jelenlegi esetre, de megtekintettel volt arra, hogy az ipar testületnek jogász jegyzője van és így feleslegesnek tartotta az ügyészi tisztségre való kiadást.

Végül előljárásági oly módon határozott, hogy az elnököt bizta meg, hogy kérjen fel ügyvédet a képviselő elvállalására.

Dr. Tóth Kálmán visszamarad

Ezután több kisebb ügyet intéztek el. Majd Tóth Kálmán ipartestületi jegyző felmondási ügye került szőnyegre. Kormos Gyula aljegyző felolvasta dr. Tóth Kálmán beadványát, melyben röviden bejelenti, hogy a 6 év óta viselt jegyzői állásról lemond, a három hónapi felmondási határidővel.

Zelinger elnök tudomásul véve a lemondást, arra kérte dr. Tóth Kálmánt, hogy állását ne november elsején, hanem csak a legközelebbi évi közgyűlés után hagyja el. Hasonló értelemben szólalt fel Dávidházi Kálmán is.

K. Tóth Sámuel károsnak tartja azt, ha a tisztviselők gyakran változnak. Dr. Tóth Kálmánt olyan tisztviselőnek tartja, a ki minden tekintetben kifogástalannak tejesítette kötelességét és épen ezért üdvös lenne ha viselt hivatalában továbbra is megmaradna. Kéri az előljáráságot, hogy válassza meg újra dr. Tóth Kálmánt, további 6 évre, még pedig azzal a megegyezéssel, hogyha ügyei úgy kívánják, akkor a 6 év letelte előtt is elhagyhassa állását. Ugyanez az értelemben szólalt fel Tóth Kálmán és Nagy Lajos.

Dr. Tóth Kálmán válaszolt ezen felszólalásokra. Nagyon nehéz háraoznia állásának továbbra való megmaradása felett. Ő ügyvédember. Qualifikációjának megfelelőbb állást óhajt elfoglalni. Ezek folytán — bár állásában hajlandó megmaradni — időhöz magát nem kötheti.

Az előljárásági tudomásul vette a jegyző ezen nyilatkozatát és elfogadta a visszamaradására vonatkozó indítványt, minek folytán dr. Tóth Kálmán továbbra is megmarad állásában.

Apróbb ügyek.

Ezután sajtópárti ügyek tárgyalása következett. Ezeket a kapcsolatban foglalkozott az előljárásági azokkal a támadásokkal, melyeket a Népszava intézett nemrégiben Ze-

linger Ede elnök, dr. Tóth Kálmán, Kormos Gyula s Jobbágy Imre tisztviselők ellen. — Zelinger Ede bejelentette, hogy ő valamint a többi tisztviselő is megfogják tenni a Népszava ellen a megtorló lépéseket a bíróságnál.

Az ülés ezzel fél 8 órakor véget ért.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

(Pesti rigmusok.)

— augusztus 1.

Augusztus hónap! itt vagy újra,
Bár nem szerettelek soha,
És a tizenkettő közül te
Ballagsz leglassabban tova.
Téged testtel, lélekkel utál
A hétnek krónikása mind,
Mert benned nem történik semmi
Évezredek óta rendszerint.

A krónikák véznák, soványak,
Táplálékot nem adsz nekik,
A verselőkkel nem törődöl,
Hogy tárgyakat honnét szedik;
Minek is vagy hát a világon,
Ha ily sivár az életed?
Kitörölném, ha rajtam állna,
A naptárból a nevedet.

De most még itt vagy egyelőre,
Hát számot kell vetnem veled,
És kinnal versbe szednem, ime,
Ami van, azt a keveset
Tudjátok meg hát, hogy meleg van,
Hogy rekkenő itt a meleg,
És hogy . . . hogy . . . ejnye, mi is van
még? . . .

Ja . . . izzadnak az emberek!
És hogy . . . pardon . . . nem jut eszembe..
Igen . . . igen . . . a parlament,
Készséggel megszavazva mindent.
A minapában hazament.

Vérző szívvel írom le ezt most,
Mert jövő héten ez se lesz,
S nincs is remény, hogy ez unalmas
Csöndet zavarja bármi nesz.
De mindegy! . . . a tudat vigasztal,
Hogy egy hétig nem verselek,
S jövő héten pana-zlom újra,
Mily rekkenő nagy a meleg! . . .

Fenő.

Piaci nyomoruság.

— augusztus 1.

A piaci vizsgálatok folyton csak azt derítik fel, hogy piacunkon sok minden nincs rendben s ezek a visszaélések a piac életét valósággal megmértelyezik.

A tisztességtelen üzletek megrontják a becsületes vásárlást s a vevő sohasem biztos, mely percben lesz becsapva.

Alku nélkül semmi nem megy, mindenből engednek, nincs tisztességes, megszabott ár, a kofa úgy szedi rá vevőit, a hogy tudja.

A világon legszédelgőbb üzlet a piaci, itt meghatározott ákról szó sincs, de nem is lehet: bojtány az, mily szédelgések, visszaélések itt elkövetetnek s a hatóság ezt mind összetett kezekkel nézi.

Hányszor irtunk már erről, panaszos leveleket kaptunk, hogy mily nagy az elégedetlenség a vevőközönség körében, de a kérelem csak falrahányt borsó s minden elhangzó szó üres fülekre talál.

Beszéljünk talán a hamis mérlegekről, ezekről legendákat lehetne írni, ez a botrányok netovábbja, a mi a mérlegek kezelésénél, használatánál folyton kiderül.

Ha a mérlegeket vizsgálják, akkor minden mérleg jó, de mikor használják, t. i. az eladásnál, akkor már a mutató másképp mutat, még pedig az eladó fél javára.

A vevő közönség szentül hisz a mérlegnek, látja a súlyok fel és leemelkedését, a portéka és a súly végleges megállását és mondja magában: ez a helyes eladási mód, nincs senki megcsalva.

És az életben ez mind másképpen van, hamisak az emberek, tehát mérlegeik is hamisak, az ótestamentomi időtől kezdve így volt s így lesz ez mindig.

A miskolci rendőrség erősen ellenőrzi a piac visszaéléseit. Mikor érezteti már e téren is erélyét a száműzött és visszatért debreceni főkapitány? A nép ezt hallaná örömmel. . .

(—a—b.)

— **Eskütétel** Wásprény Barna, akit a főispán a napokban nevezett ki tb. szolgabíróvá, ma délelőtt tette le a hivatalos esküt Pákozdy Sándor alispán helyettes előtt.

— **Boncolás a közpórházban.** Mai számunkban részletesen beszámoltunk az elmúlt éjszakai borzalmas vasuti szerencsétlenségről. Még mindig nincs megállapítva hogy a megrendítő baleset hol történt. A délután folyamán Szoboszló vizsgálóbíró Dobos rendőrbiztos kíséretében kiszállt a katonai kitérő mellett levő nagycserei vasuti hidhoz a helyszíni szemle megtartása végett, melynek eredménye ezideig még ismeretlen. A két szerencsétlen regnuta holttestét dr. Izsó János és Láng orvosok a közpórházban felboncolták.

— **Felakasztotta magát.** Isten tudja mi keserítette el Békési Imre nánási gazdembert, valami nagy bánat rágódhatott a lelkén, az vitte a végzetes cselekedetre, hogy öngyilkossá lett. Senki sem sejtje az okot, mely családjára nagy szomorúságra szerencsétlen tettének elkövetésére készítette. Csak azt látták, hogy már hetek óta kedvetlen, szomorú, buskomor volt. — Tegnap délután a ház végében levő pajtában felakasztotta magát. Mire észrevették már halott volt.

— **A malommunkások tüntető felvonulása.** A sztrájkoló budapesti malommunkások részéről ma megjelent a rendőrségen Lini Gyula, Kovács Géza és Gábris István és bejelentették, hogy a malommunkások holnap, augusztus 2-án tüntető felvonulást tartanak. Délután 2 órakor gyülekeznek a Tisza Kálmántéren, ahoánan a Kenyérmező utcán, a Kerepesi-úton, az Érzsébet- és Teréz-köruton, az Andrássy-úton Stefánia úton, Hermina-úton át a városligeti Zöldvadászhoz címzett kerthelyiségbe vonulnak. Itt gyűlést tartanak, amelyen a „jelenlegi helyzet”-ről tanácskoznak. A rendőrség a bejelentést tudomásul vette.

— **Hivatlan szüretelő.** Régebben vette észre Fényi Imre majorsági földék 155. sz. lakos, hogy a tengerijét és burgonyáját lopják. Sokat lesett a tolvajra, míg Szabó Sándorné személyében tetten érte. A feljelentést megtette ellene.

— **Cséplőgépek vizsgálata.** Van a kereskedelmi miniszteriumnak egy oly értelem rendelet, hogy a járások szolgabírái felvénként vizsgálják meg a cséplőgépeket és erről szóló jelentésüket adják be a megyéhez. Szoboszló város szolgamestere és a szoboszlói járás főszolgabírája ma adták be jelentésüket, amely arról szól, hogy a járásukban található cséplőgépeket rendben találták.

— **A folyam áldozatai.** Zsolnáról írják: július 27-én a Vágnak egyszerre két áldozata is volt: Sztankó Laci, Sztankó László vasuti raktárnok 10 éves egyetlen gyermeke és Czvincsek Antal, Czvincsek János nagydivinai plébános 18 éves öccse, a ki most tette le az érettségét. A kis Sztankó fiu a nagydivinai Vágban fürdött, de az örvény rögtön elnyelte s vele együtt a segítségére sietett Szvincseket is. Sztrazsonál a nullámok partra vetették a hullákat. A hatóságok erélyes intézkedéseket tettek hasonló szerencsétlenségek megakadályozására.

— **Tehológus,** szolid fiatal ember, aki a középiskolai tantárgyak tanításában több évi nagy gyakorlattal bír, aug. 1 től középiskolai tanulókat lakásukon javító, pót és felvételi vizsgákra való előkészítés végett elfogad, valamint középiskolába készülő tanulókat bár mely tantárgyból sikeresen előkészít. Megkeresések Sz. I. címre a Szabadság kiadóhivatalához (Csapó utca 9.) intézendők.

— **Eltűnt pénz.** Jónás János dorogi fuvaros azzal a megbizatással rohogott be szekeren tegnap délután Debrecenbe Tóth Pál városabeli fűszerkereskedő 220 koronájával, hogy a reabízott pénzösszeget fűszerárut vásároljon és szállítson. Az atyafi azonban itt be talált kukkantani valami italmérésbe és úgy teleszitta magát jóféle nyakolajjal, hogy az ivászat szívhelyén elnyomta a jótékony álmot. Mialatt aztán mélyen aludt, valami ügyes tolvaj kiesente zsebéből a kereskedő 220 koronáját. Kijózanodva jelentést tett az esetről a rendőrségnek, hanem a tettesnek még eddig bottal ütök a nyomát.

— **A kenyér.** A fővárosi nyomor egy megdöbbentő esetében folytat nyomozást a rendőrség. Hajnal István magyar államvasuti kalauz ma reggel az István ut egyik pékműhelyében kenyeret vásárolt. Amikor az üzletről kilépett, eléje ugrott egy idősebb lerongyolt ruhájú férfi, aki megragadta a kalauz mellett, a másik kezével meg a kenyeret kapta el, amivel futásnak eredt. A kalauz egy ideig üldözte az éhes embert, de az végül egy mellékutcában eltűnt. A rablásnak tanuja volt egy rendőr, aki az esetet bejelentette a főkapitányságnak. A rendőrség most nyomozza a kenyeret rabló szerény embert.

— **Lelőtt szabóinas.** Budapestről írják: Végzetes baleset történt ma délután Bláman Sándor egyenruhás szabó váci utca 15. számú üzletébe. Beállított az üzletbe Szabó István 15 éves szabóinas, hogy valamit vásároljon. Az üzletben volt Kis Márton 28 éves szabó is, aki az asztalon heverő egyik revolvert felvette és nézgette. Nem tudta, hogy a fegyver töltve van. Forgatta jobbra, balra, miközben a fegyver elsült és a golyó a fiatal szabóinas hasába furdott. A fiu nyomban összeesett. A mentők beköthették a sebeit, azután beszállították a Rókus-kórházba. Állapota ve zedelmes. A rendőrség a vizyáztalan szabó ellen megindította a vizsgálatot.

— **Gésák és éhínség.** Sanghaiból jelentik: A városi tanács elfogadta nemrégiben a vegyes törvényszéknek azt az indítványát, hogy a teaházakban 16 éven aluli fiatal énkésnök alkalmazása tilos. Nagy izgalmat keltett, hogy a rendőrség 30-áról 31-ére virradó éjjel erőszakkal skarta a tilalmat végrehajtani. A legtöbb teaháztulajdonos tiltakozással ez ellen, bezárta teaházát. A letartóztatott leányokat a vegyes törvényszék elé foglalták át. — Az intézkedések miatt a kínaiak között nagy a felháborodás. Ugyan-ek Sanghaiból jelentik: A tao-táj felhatalmazást nyert, hogy rizst vásároljon és azt az éhínségben szenvedő lakosság között vélel-áron ossza ki. A nyomor nagy.

— **Gondatlanság áldozata.** Bajáról jelentik: Karlovics Józsefné az udvaron ro-sott. Két éves gyermeke egy forró vízzel teit tekuó mellett játszott és míg anyja elfordult, a kis leány a forró vízbe esett és néhány pernyi kioldás után meghalt.

— **A gyilkos amerikai.** Abaujszántóról jelentik: Soltész István göncruszkai legény több évvel ezelőtt Amerikába vándorolt és Chicagóban dolgozott. Itt találkozott magyarországi haragosával, Rinkó Jánossal, a ki két testvérel Felsőmérárol vándorolt ki. — Soltész István több társával összebeszélte, hogy boszulják meg az otthon szenvedett sértést. Egy este, mikor a Rinkó testvérek egy magyar vendéglőből hazafelé tartottak, Soltész társaival egy hid alatt lesbe állott és mikor a Rinkó testvérek jöttek, revolverből rájuk lőttek. Rinkó János azonnal összerogyott, két testvére könnyebb sábet kapott. Rinkó Jánost az elősietett örök már haldokolva szállították a kórházba. — Még annyi eszmélete volt, hogy gyilkosait felismerte. Két legényt a chicagói törvényszék 15 évi fegyházra ítélte. Soltész István azonban Magyarországra szökött, azt gondolván, hogy itt már biztonságban van. Amerikából a hejvei csendőrséghez feljelentés jött Soltész ellen és a gyilkost tegnap Göncruszkan elfogták és bekisérték az abaujszántói járás-bírósághoz.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fénykép-kiállítás a műterem kapubejáratánál levő ki-rakatkban.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csuz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemes ben páratlan, már nehányszori bedörzsölé. teljes gyógvulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógy-szerésznél, — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszarvu” gyógyszer-tár. 107—x 51.

x Az Arany Bika kávéházban minden este oi-gányzene.

Kecskeméthy — meggyilkolták.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, augusztus 1.

A mult hetekben sok szó esett a fővárosi lapokban Kecskeméthy Győzdről, még pedig abból az alkalomból, hogy egy Amerikából visszatért honfitársunk azt jelentette a főkapitányságon, hogy ő egy dél-amerikai városban látta a nagy sikkasztót, aki ott rendkívül nagy lábon él, előkelő mulatóhelyeken dorbézolja át az éjszakákat s egy feltűnő szépségű hölgygyel folytat közös háztartást. — A rendőrségen felvették ugyan a jegyzőkönyvet erről a vallomásról, de nem igen adtak hitelt a benne foglaltaknak, különösen azért nem, mert Marko viis rendőrtanicsosnak arra a kérdésére, vajjon megtalálható e az amerikai városban Kecskeméthy Győző, — a foljelentő azt felelte, hogy a sikkasztó, aki észrevette, hogy néhány honfitársa figyel: automobilon eltűnt abból a városból.

Az élénk fantáziájú följelentő adataira vonatkozóan a „Radikális Ujság” munkatársa kérdést intézett két amerikai honfitársunkhoz, akik rokonai látogatására jöttek haza néhány hétre. Az amerikai magyarokkal Budapestre érkezett Mr. John Baker, newyorki gyógyszerész is a feleségével, aki magyar nő és hoga az említett két honfi-

társunknak. Mr. Braker és sógorai a következőkben számoltak be az amerikai magyaroknak Kecske-méthy Győzdről való véleményéről:

Amikor Kecske-méthy Győző sikkasztásáról és szökéséről tudomást szereztek az amerikai magyarok: természetesen nekik is az volt az első benyomásuk, hogy a sikkasztó Amerika felé vette útját. Míkor azonban hónapok teltek el s Kecske-méthy nyomát még mindig nem tanálták meg a hatóságok, az amerikai magyarok erősen kételkedni kezdtek abban, hogy a sikkasztó Amerikában partra szállott. Mert Markovits tanácsos is érintkezésbe lépett Newyorkban a világ legüzesebb kutató vállalatával, a híres Pinkerton céggel, mely a legzsemfülebb detektívjeivel nyomozta Kecske-méthy Győzdről Amerikában egész területén. Ha a sikkasztó Amerikában tartózkodott volna, teljes lehetetlenség, hogy a Pinkerton vállalat detektívjei rá ne akadtak volna valahol. Az amerikai magyarok között már régen az volt a vélemény, hogy Kecske-méthy nem jutott tergerre, hanem itt Európában meggyilkolták és elopták tőle az elsikkasztott összeget. Ez a véleményük beigazolást nyer akkor, amikor egyik newyorki detektív egy magyar barátjának elbeszélte, hogy Kecske-méthy Győző elogatásáról lemondtak, mert Magyarországból táviratot kapott a detektív testület, hogy a sikkasztót itthon megfojtották. — Hogy honnan, kitől jött a távirat, azt nem árulta el a detektív, de a tartalma valódiságában nem kételkedtek az amerikai magyarok. Szóval az Amerikában élő magyarok között az a hír van elterjedve, hogy Kecske-méthy Győzdről itthon, Magyarországon meggyilkolták. És valahányszor újabb híreket hallanak Kecske-méthyről: elmosolyodnak, mert fantasztikus mesének tartanak, minden egyéb verziót, amely a sikkasztó jogászáról szól.

Az amerikai magyarok még elmondották, hogy ha van hely a föld kerekén, ahol Kecske-méthy Győző gondtalanul tartózkodhat, az csakis Afrika lehet. — Az Amerikában élő sikkasztók ugyanis, ha féltik a bőruket, Afrikába hajóznak el, ahol a hatóságok sokkal kevésbé figyelik őket, mint újabban az amerikai rendőrségek. De — ismételték az amerikai magyarok, nekik erős meggyőződésük, hogy Kecske-méthy nem él sem Amerikában, sem Afrikában, hanem itt nyugszik Magyarországon, valamelyik rejtett, jeltelen sirban.

EGYLETEK.

Honfoglaláskori s egyéb régiségek a városi múzeumban. Az elmúlt július hónap második fele is gyümölcsöző volt a városi múzeumba nézve. Ajándékokkal ismét számosan segítettek elő a közönség által szorgalmasan látogatott emez ismeretterjesztő fiatal kultúr-intézményt. A régiségár részére Maurer Emilné urasszonytól kaptuk ezuttal is a legértékesebb ereklyéket: Debrecen közelében talált s általa kiásott honfoglaláskori lovas sir mellékleteit: ezüst gyűrűt, bronz szíjvéget, nyílhegyet, zablát, kengyelvasakat s egy kis bögrét. Maurer Emilné pedig Halápon és Sámsonban talált kelta kori edények számos töredékével lepett meg bennünket. Horváth János ur az 1849. aug. 2-iki esatában kilőtt ágyugolyót, ifj. Szűcs Lajos ur pedig Szerajevó bavetelekor zsákmányolt bosnyák golyókat. Szatmáry Józsefné Szepesen szántás közben lelt vasgömböt adott. Ezekon kívül ajándékokat kaptunk a következő uraktól, uraktól, polgárasszonyoktól és polgároktól u. m. pénzeket és érdemeiket: Debreceni gazdasági egyesület; Debreceni Janó, Belényessy Erzsike, Andirkó Istvánné, Fiker Józsefné, Illés Ferenc, Katz József, Kozma Péter, Nagy Imre, Rajzei Vilmosné, Rozenfeld Albert (H. V. Péter), Szabó Miklós (Pocsa), id. Szentgyörgyi Mihály és özv. Tóth Mihályné. Ezek között több római és idegen régi ezüst pénz s egy

szép nagy milleniumi bronzérem is van. — Könyveket és nyomtatványokat: Csapó László Kiss Istvánné, Darvasi Antal (Budapest) Múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelő sége közoktatásügyi minisztérium. Mendelovits Lajos, Szilágyi Gyula. — Néprajzi tárgyakat: Dr. Boldisár Kálmán öreg fakupát, özv. Csóka Imréné, Kovács Eszter által régi mázos, virágos u. n. györi edényeket. Füredi József mázos butykoszt Nagy György régi kulacsokat. id. Peceze Istvánné csigacsónál bordát — régi debreceni fazekas munka; Tokaji István öreg fatányért, özv. Varga Sándorné tűzítutyát vasból, — fokost, ollót, golyóöntő, vasfőrt, fakörzöt stb. Zeke László régi fakulcsot — Ásványokat ajándékoztak: Erdélyi Kálmán, Nagy Mihály, Rajzei Vilmosné. Maurer Emil pedig raffiából font sárgarigó fészket. Múzeumunk pártfogóinak ez uton is köszönetet mond a múzeum öre.

TÁVIRATOK.

A kvóta.

Budapest, augusztus 1. Bécsből távirják: A Wiener Zeitung Ö felségének Beck báró osztrák miniszterelnökhöz intézett legfelsőbb kéziratát közli, a mely a monarchia két államának hozzájárulását a közös kiadásokhoz egy évre az eddigi arányban megállapítja. A Wiener Zeitung ezenkívül a delegációk határozatainak szentesítését is közli.

Szerencsétlenség munka közben.

Budapest, aug. 1. A Józsefköruti Bodókvéházban tatarozás közben az állvány összeomlott. Egy munkás meghalt, hat életveszélyesen megsebesült.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 1.

Buzakinálát és vételkedv méreékelt. Tartott irányszat mellett 30 000 métermázsa került forgalomba változatlan árákon. Egyébb gabonanemek közül tengeri 10 fillérral drágább, többi tartott. Idő: forró.

Buza októberre	14 86—88.
Buza áprilisra	15.46—48.
Rozs októberre	12 56—58.
Rozs áprilisra	12.94—96.
Zab októberre	13 14—16.
Zab áprilisra	12.50—52.
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	12 70—72.
Tengeri 1907 májusra	11.04—06.
Repece augusztusra	32.50—70.

Öngyilkos polgármester.

Dobsina, aug. 1. Dobsina Béla város polgármestere ma délben buskonorságban agyonölte magát.

Szerkesztői-posta.

Nemo. Hagya már abba! Tönkre silányít szellemének sziporkázásával! Imé, néhány mutató: „Micsoda Khon, ha az ön boltja mellett nyit üzletet? Akkor ö Khoncurrens. Ha pedig megugrik és körözik? Akkor „Currens Khon.“ Mit énekelnek a hazaszéledt képviselők? Azt, hogy:

„Messze jártam, máskor is volt jobb do'gom,
De a zaebem csak azt mondja — jobb otthon!”

Cs. Csak azokat a pályázatokat kööljük, a melyek egy vagy más szempontból figyelemreméltók. Természetesen a pályázatban is csak azok a tervek vesznek részt, amelyeket közreadunk.

K. Mindakettőt egyaránt használják. Egyik se rosszabb a másinál.

U. M. Köszönjük a szives értesítést.

L. Ugy látszik, hogy Z. A. véglegesen elhallgatott.

== Olesó-árban, ==

finom sárga és zöld-béltű cukor dinyéimet nagymenyiségben és

== kifogástalan minőségben ==

becses figyelmükbe ajánlom!

Paczelt János

mag és virág kereskedése

Debrecen.

Magyar államvasutak menetrendje.

Ervényes 1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8 24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7 22
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4 25
m. á. vasúttól	reggel	5 35
vásártérről —	reggel	5 44
m. á. vasúttól	d. e.	8 09
vásártérről —	d. e.	8 16
H-Böszörmény	d. u.	11 11
B.-Sz.- Mihály	d. u.	11 20
felé	d. u.	4 34
vásártérről —	d. u.	4 47
m. á. vasúttól	este	7 —
vásártérről —	este	7 07
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4 25
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4 56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5 16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Budapestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	3 29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6 48
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	3 24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	3 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 46
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. u.	4 12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10 11
Szatmár felől — — —	este	6 40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8 19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11 31
vásártérről —	reggel	7 33
m. á. vasúttól —	d. e.	7 40
B.-Sz.-Mihály	este	6 22
H-Böszörmény	este	6 28
felől	d. u.	3 29
vásártérről —	d. u.	3 35
m. á. vasúttól —	d. u.	7 44
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7 54
F.-Abony felől m. á. vasúttól —	reggel	5 25
O.-Kócs—Polgár felől vás. tór.	reggel	5 35
O.-Kócs—Polgár felől m. á. v.-hoz	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	3 18
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	3 18

Legelegánsabban készitek

uri öltönyöket, felöltöket, esőköpenyeket, sport-öltönyöket, disz-magyar ruhákat, papi palástok, reverendák és fővegeket, valamint sikkes

EGYENRUHÁKAT

az új szabályzat szerinti kivitelben.

Készitek továbbá teljes katonai felszereléseket a legelegánsabban, bármely fegyvernemhez, úgy tényleges, mint tartalékos tiszt és egyéves önkéntes urak részére a legelőnyösebb árban.

A n. é. közönség nagybecsű pártfogását továbbra is kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Prelovszky András

katonai és polgári szabó

Debreczen, Kossuth-utca 4 szám.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

Magyarország legnagyobb és legelegánsabb

CIRKUSZ

Claire Laforte

404-3-1.

Saját gázvilágítás. Saját gáztelepe. 40 személy. 30 kitűnően időmitott lovaival a napokban ide érkezik.

De csak egy néhány előadásra.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **BLAU LIPÓT FIAI UTÓDA** ékszerüzletet megszerezvén, hogy a n. é. közönség választék tekintetében évről-évre fokozódó igényeinek a legnagyobb arányokban megfelelhessenek, ezen 30 év óta fennálló üzletet a helybeli piacon 24 éve létező üzletemmel egyesítettem

Ennélfogva a **Blau Lipót és Fiai Utóda** cég e hó végén beolvad **Löfkovits Arthur** cég alatt fennálló üzletembe, miáltal elértem azt is, hogy a **költségek tetemesen csökkenvén, áruimat az eddiginél is olcsóbban szolgálhatom.**

Bizton remélem, hogy mindkét üzletem, mélyen tisztelt vevői annál szívesebben fogják törzsüzletemet becses bevásárlásaikkal támogatni, mivel itt a legmesszebb menő előzékenységre, szakértő, solid kiszolgálásra, óriási választékra és a lehető legjutányosabb árakra találhatnak.

Magamat a jövőben is a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlva

vagyok kész szolgálója

Löfkovits Arthur

órás és ékszerész.

DEBRECEN.

Még mindég!

Nagyválaszték hosszú és rövid száru sejem cérna és glace keztyükben.

Sérv-kötők, Has-kötők, hátegyenesítők, mülábak, műkezek, műfűzők mértékszerinti készítéses és szakszerű javítása el vállaltatik.

Mentőszekrények! Cséplőgépek és gyár üzemekhez miniszteri rendelet szerint.

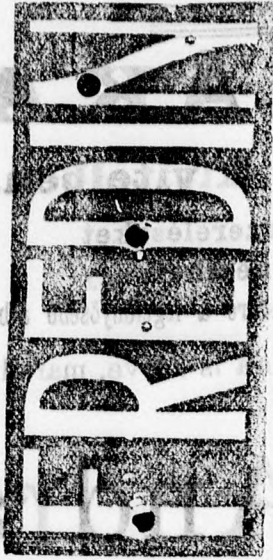
SCHÖN SÁNDOR

keztyű, kötszer- és orvosi műszer-tára,

DEBRECEN.

Piac-u. 12. Stenczinger-ház.

Csak
Selle és Kary

legjobb
tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelre.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára:

Egész évre: 28 k.
Félévre: 14 „
Negyedévre: 7 „
Egy hónapra: 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala

Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

A perselyek az Iparbank kirakataiban láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékoságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek,

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is.

Tájékozással szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Összesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 „ „ 5 „ „ „	730.—	75.96	805.96
60 „ „ 5 „ „ „	1095.—	113.94	1208.94
80 „ „ 5 „ „ „	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. „ 5 „ „ „	1825.—	189.90	2014.90
2 „ „ 5 „ „ „	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.